

Verslag consultatie Besluit continuïteit

Op de consultatie van het onderhavige besluit zijn in totaal 8 reacties ontvangen, waarvan 5 via de internetconsultatie zijn ingediend en 3 per email zijn ontvangen.

Het merendeel van de reacties is positief en de doelstellingen van het besluit (kort samengevat: de waarborging van de continuïteit van de dienstverlening) worden door de meeste partijen onderschreven. Enkele partijen benadrukken dat de voor de continuïteit meest relevante aanbieders (op grond van hoofdstuk 14 van de Telecommunicatiewet) reeds voldoen aan de in dit besluit gestelde verplichtingen en vinden dit besluit dan ook proportioneel. Daarnaast is er waardering voor het streven naar internationale harmonisatie van deze voorschriften. Hieronder volgt een samenvatting van de meest relevante opmerkingen. Daarbij wordt eerst aandacht geschonken aan de algemene opmerkingen en vervolgens aan de opmerkingen op de verschillende artikelen. Waar de ingediende reacties aanleiding geven tot aanpassing van het besluit en/of de Nota van toelichting, is dit hieronder vermeld.

Een van de partijen wijst er op dat de dienstverlening van de betrokken aanbieders vaak een internationaal karakter heeft en dat het in dit verband relevant is dat de onderliggende NRF-richtlijnen in de gehele EU consistent worden geïmplementeerd. Zij pleit ervoor de invulling zoveel mogelijk over te laten aan de aanbieders, en vindt deze specifiek voor Nederland getroffen regeling mede vanwege de te plegen investeringen en te verwachten administratieve lasten disproportioneel. Zij is verder van mening dat de administratieve lasten te laag zijn ingeschat. Een andere partij stelt voor om een jaar na inwerkingtreding van dit besluit een evaluatie te houden van de administratieve lasten en bedrijfseffecten.

In de Nota van toelichting zal aandacht worden besteed aan het feit dat dit besluit en de onderliggende artikelen in de Telecommunicatiewetten strekken tot strikte implementatie van de NRF-richtlijnen, en dat bij de uitwerking daarvan zoveel mogelijk is aangesloten bij de "Technical Guidelines" van het EU-Agentchap ENISA. Deze Guidelines zijn bedoeld als een handreiking voor de Lidstaten voor een geharmoniseerde implementatie van de betreffende bepalingen uit de NRF-richtlijnen binnen de EU.

Enkele partijen pleiten er voor de regeling te beperken tot de in het kader van hoofdstuk 14 (buitengewone omstandigheden) van de Telecommunicatiewet (verder: Tw) aangewezen aanbieders, die in de praktijk reeds aan de in deze regeling gestelde eisen voldoen. Ook pleit een partij er voor om deze voorschriften te beperken tot "vitale" diensten en netwerken.

In de toelichting bij dit besluit is reeds uiteengezet dat de NRF-richtlijnen op dit punt een bredere scope hebben dan de voorschriften die nu reeds in hoofdstuk 14 zijn neergelegd. De verplichtingen van het nieuwe hoofdstuk 11A van de Tw, die in het onderhavige besluit zijn uitgewerkt, strekken zich uit tot alle aanbieders openbare elektronische communicatienetwerken en dito diensten, en niet slechts tot de in het kader van hoofdstuk 14 Tw bedoelde aanbieders en diensten.

Een partij merkt op dat het besluit vanwege de huidige complexiteit in de organisatie van omroepzendernetwerken ten aanzien van de niet-dupliceerbare omroepzenderinfrastructuur een dode letter zal zijn, tenzij deze organisatie eenvoudiger en transparanter zal worden georganiseerd.

De organisatie van de betreffende netwerken is in het kader van deze regeling niet aan de orde. Wel zal in de Nota van toelichting voor de volledigheid worden uiteengezet dat aanbieders van telecommunicatiediensten en transmissiediensten op netwerken die voor omroep worden gebruikt, op grond van artikel 1, onder f, van de Tw, worden beschouwd als aanbieders van openbare elektronische communicatiediensten.

Enkele partijen merken op dat het onduidelijk is of en in welke mate de in deze regeling genoemde documenten, zoals het continuïteitsplan, informatie en de meldingen als vertrouwelijk moeten worden beschouwd, en dat het niet wenselijk is dat met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) inzage in die stukken kan worden verkregen.

In de Nota van toelichting zal worden verduidelijkt dat de in een continuïteitsplan neergelegde informatie in het algemeen bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, als bedoeld in artikel 10, eerste lid, onder c, van de Wob.

Een partij vraagt om terughoudendheid te betrachten met het stellen van nadere regels op grond van dit besluit, zoals in artikel 8, en dat daarbij moet worden gestreefd naar harmonisatie.

Wat betreft delegatie is de minister uiteraard gehouden aan de Aanwijzingen voor de regelgeving. Binnen dit kader zal opnieuw worden bezien of en in welke mate delegatie naar een ministeriele regeling moet plaatsvinden, met name met het oog op de eerder vermelde Guidelines van ENISA, ter bevordering van de harmonisatie.

Een partij stelt dat de enige manier om de continuïteit te waarborgen, is om een exclusieve concessie voor het exploiteren van de telecommunicatie-infrastructuur te verlenen.

Een partij merkt op dat het niet duidelijk is wat met een "continuïteitsplan" wordt bedoeld; zij merkt op dat een aanbieder meerdere van deze plannen kan hebben en stelt voor dit plan te beperken tot de "vitale" diensten en netwerken.

Het begrip "continuïteitsplan" zal worden verduidelijkt.

Een partij vraagt aandacht voor de handhaafbaarheid van dit besluit en op het daartoe bepalen van nadere criteria om aan te kunnen toetsen.

Een partij merkt op dat in dit besluit onderbelicht blijft dat de continuïteit niet alleen kan worden bedreigd door technische factoren, maar ook door financieel/economische factoren, zoals het faillissement van een aanbieder. Deze partij pleit er daarom voor om de financieel/economische dimensie op te nemen in het continuïteitsplan.

Wat betreft de meldplicht (art. 8 e.v.) merkt een partij op het te waarderen dat er 1 meldloket wordt ingericht voor zowel de meldingen als bedoeld in artikel 11a.2, eerste lid, van de Tw (met betrekking tot continuïteit) als voor de meldingen als bedoeld in artikel 11.3a van de Tw (met betrekking tot persoonsgegevens). Deze partij pleit er voor om in plaats van deze beide meldingen te kunnen volstaan met 1 enkele melding. Daarnaast merkt deze partij op dat het doorsturen van de meldingen ook nog zal moeten worden verwerkt in hoofdstuk 14 van de Tw.

De Nota van toelichting zal op het punt van de beschrijving van de verschillende meldplichten worden verduidelijkt.

Artikel 1

Enkele partijen stellen dat de begrippen in dit besluit niet eenduidig zijn en/of niet conform in de praktijk gebezigde begrippen.

In de toelichting op dit artikel zal worden verduidelijkt dat de hier gebruikte begrippen voortkomen uit en direct aansluiten bij de betreffende bepalingen uit de NRF-richtlijnen, die eveneens worden gebezigd in de aan dit besluit ten grondslag liggende artikelen uit de Tw (met name in hoofdstuk 11A).

Artikel 2

Een partij merkt op dat het verplicht stellen van een continuïteitsplan, specifiek voor de Nederlandse netwerken en diensten niet past binnen een internationale organisatie en niets toevoegt aan het bestaande beleid op het gebied van netwerkbeveiliging.

Artikel 3

Een partij is van mening dat de verplichting om eenmaal per jaar te evalueren en zo nodig de continuïteitsplannen aan te passen, niet realistisch en te statisch is, omdat aanbieders in de praktijk continu over de continuïteit nadenken en onmiddellijk maatregelen nemen zodra daartoe aanleiding bestaat.

Naar aanleiding van deze opmerking wordt deze verplichting in het besluit in deze zin aangepast.

Artikel 4

Een partij merkt op dat in een internationale organisatie veel medewerkers, verspreid over meerdere landen met eigen protocollen op het gebied van continuïteit werken.

Artikel 5

Een partij vindt het niet nuttig om een eindverantwoordelijke aan te wijzen voor het continuïteitsplan, omdat deze functionaris mogelijk niet in Nederland werkzaam zal zijn. Een andere partij vindt het niet duidelijk welke contactpersonen er voor welke taken moeten worden aangewezen.

In de Nota van toelichting zal dit nader worden verduidelijkt.

Artikel 6

Ten aanzien van het eerste lid merkt een partij op dat de zorgplicht van aanbieders zich niet moet beperken tot de fysieke beveiliging van netwerken en diensten, maar dat ook de logische beveiliging moet worden gewaarborgd, met name met het oog op het voorkomen van inbreuken op het gebied van "cybercrime".

Het besluit wordt op dit punt aangepast.

Over het tweede lid is door een aantal partijen opgemerkt dat deze bepaling te strikt is geformuleerd omdat aanbieders geen "garantie" van geheimhouding door de betrokken personen kunnen geven. Wel kunnen zij deze personen een geheimhoudingsverplichting opleggen.

Het besluit wordt op dit punt aangepast.

Artikel 7

Een partij vraagt waarom dit artikel verplichtingen bevat die alleen gelden voor aanbieders van openbare telefoondiensten en dito netwerken. Een andere partij merkt op dat extra maatregelen voor de telefoondienst weliswaar gewenst maar onvoldoende zijn, nu de samenleving steeds meer afhankelijk wordt van het internet. Het besluit zou dan ook moeten worden uitgebreid met maatregelen ter waarborging van de continuïteit voor het internet.

Meerdere partijen hebben opmerkingen gemaakt over het feit dat het moeilijk, zo niet onmogelijk is om, zeker voor grotere of internationale aanbieders, alle relevante overeenkomsten in dit verband op te nemen in het continuïteitsplan. Ook is opgemerkt dat dergelijke overeenkomsten vertrouwelijke informatie en geheimhoudingsbepalingen kunnen bevatten, waardoor deze niet zonder meer kunnen worden overlegd.

Het besluit zal in die zin worden aangepast dat er geen specifieke voorschriften zullen worden opgenomen voor aanbieders van de openbare telefoondienst of dito netwerken. Hieraan zal in de toelichting aandacht worden besteed. Daarnaast zal het besluit wordt aangepast in die zin, dat het opnemen van de in dit artikel bedoelde overeenkomsten in het continuïteitsplan niet verplicht wordt gesteld.